NR 4 POZNAŃ, DNIA 15 LUTEGO 1938 ROCZNIK 19

PRZEGLĄD GRAFICZNY

Wydawnictwo Korporacji Zakładów Graficznych i Wydawn. na woj. Poznańskie z siedzibą w Poznaniu

Adres redakcji i administracji: Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13, m. 35 — P. K. O. Poznań 202 868

UKŁAD ZBIOROWY PRACY OBOWIĄZUJE POWSZECHNIE

Dnia 12 listopada 1937 roku podpisany został przez Korporację i zrzeszenia pracowników graficznych Układ Zbiorowy Pracy na woj. poznańskie. Układ zgłoszony został do rejestracji w Inspekcji Pracy po czym zwrócono się do Ministerstwa Opieki Społecznej o nadanie mu mocy powszechnie obowiązującej.

Dnia 4 lutego ogloszone zostało zarządzenie Ministra Opieki Społecznej, na mocy którego układ uzyskał moc powszechnie obowiązującą w województwie poznańskim poza czterema powiatami północnymi, które niebawem przyłączone zostaną do Pomorza.

Układ uległ w Ministerstwie Opieki Społecznej pewnym korektom, częściowo rzeczowym jak i formalnym. Śród rzeczowych zaznaczyć należy, że układ nie może automatycznie objąć powiatów, które z kwietniem przydzielone zostaną do woj. poznańskiego, poza tym skreślono punkt, na mocy którego jedynie członków zrzeszeń pracowniczych wolno przyjmować do pracy.

Układ w zasadzie nie odbiega od umowy z roku 1933. Nie wątpimy, że układ uzdrowi stosunki panujące w zawodzie. Przynajmniej częściowo. Bo jednak, gdyby i wszyscy pracownicy wynagradzani byli taryfowo, pozostaje dziś wielka plejada drobnych właścicieli drukarń, którzy pracują sami, czy z własnymi rodzinami, a ci pracować i zarobkować będą jak Bóg da, w każdym razie dla własnej i swych kolegów niekorzyści. I to jest słaba strona układu. Poza tym, niestety, układ ukróci niejedną chęć samowoli. Ale do tego musimy się przyzwyczajać. Chcemy być obywatelami w praworządnym państwie i chcemy pracować z pracownikami, którzy są naszymi współobywatelami.

Prace nad układem trwały dlugo. Prace te były jednak wynikiem dobrej woli obu stron. Każda z stron poniosła ofiary, układ podpisano jako wynik zgodnej współpracy. Mimo, że warunki jego będą nieraz trudne dla wielu zakładów, wierzę, że tak jedna jak i druga strona dołożą starań, by warunków układu dotrzymać.

Układ wielkopolski nie jest jedynym w drukarstwie naszym. Powszechnie układy pracy obowiązują już na Pomorzu i na Śląsku. Widocznie na ziemiach zachodnich istnieje i w drukarstwie najwyższe poczucie praworządności. Układy częściowe obowiązują w Krakowie, we Lwowie, poniekąd i w Kaliszu.

Największe powszechnie zdziwienie jednakże wywołuje brak układu pracy w Warszawie. Zaniepokojone stanem tym są tak zrzeszenia pracowników jak i pracodawców reszty województw. Nie wątpimy jednakże, że zmysł praworządności zwycięży także w Warszawie i że na tym terenie zawarty układ pozwoli dotychczas podpisanym układom nadal istnieć a dalszym powstawać.

J. K.

KOMUNIKATY
KORPORACJI ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH I WYDAWNICZYCH NA WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE Z SIEDZIBĄ W POZNANIU

I. Zwracamy uwagę P. T. Członków na drugostronnie umieszczony Układ Zbiorowy Pracy, który od dnia 4 lutego br. stał się powszechnie obowiązujący na terenie naszego województwa.

II. Ponieważ w bieżącym roku większa ilość członków zamierza wyjechać na Targi wiosenne w Lipsku (6 do 14 III), Korporacja postanowiła zorganizować wycieczkę wspólną i czyni w tym kierunku starania.

Bliższych informacyj udziela i zgłoszenia przyjmuje sekretarka Korporacji w biurze Korporacji od godz. 12 do 14. Trasa wycieczki pójdzie przez Berlin, Lipsk, Drezno, Wrocław. Koszty około 160 zł.

Za Zarząd
(—) Jan Kuglin

UKŁAD ZBIOROWY PRACY

DLA PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO NA WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

Pomiędzy Korporacją Zakładów Graficznych i Wydawniczych na województwo poznańskie — z jednej strony

a zrzeszeniami:

1. Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański,

2. Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską,

3. Związek Litografów, Chemigrafów i Pokr. Zawod. w Polsce, Oddział Poznań,

4. Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce (Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen) — z drugiej strony,

zawiera się następujący układ:

Zakres ważności.

§ 1.

Niniejszy układ zbiorowy pracy obowiązuje wszystkie miejsca pracy, gdzie wykonywa się przemysł graficzny, oraz wykwalifikowanych pracowników przemysłu graficznego na terenie województwa poznańskiego z wyłączeniem miast Bydgoszczy i Inowrocławia oraz pow. bydgoskiego, inowrocławskiego, szubińskiego i wyrzyskiego.

Odpowiedzialność uczestników układu.

§ 2.

Żaden z pracodawców ani z pracowników nie może się tłumaczyć nieznajomością przepisów niniejszego układu. Stronom nie wolno przeto, choćby pod pozorem nieznajomości przepisów układu, nie przestrzegać go.

Pracodawca i pracownik uchylający się od stosowania warunków układu podlega odpowiedzialności karno-administracyjnej i cywilno-sądowej w myśl obowiązujących przepisów.

Poza tym pracownik, nie stosujący się do warunków układu, pozbawiony zostanie wszelkich praw organizacyjnych w zakresie, na jaki pozwalają na to statuty odpowiednich związków.

Czas pracy.

§ 3.

Czas pracy i obowiązkowe przerwy reguluje się w myśl ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r.

Godziny dzienne liczy się od 6 do 22, wszystkie inne jako nocne.

Godziny rozpoczynania i kończenia pracy, jak również czas przerwy obiadowej oznacza zarząd każdego zakładu w porozumieniu z pracownikami tegoż zakładu.

Przerwa obiadowa we wszystkich dniach tygodnia powinna być o jednym czasie. W razie zmiany przerwy obiadowej bez uprzedniego 24-godzinnego zapowiedzenia płaci zakład odszkodowanie w wysokości jednogodzinnego zarobku za stracony obiad.

Pracownik jest obowiązany znajdować się w zakładzie przed początkiem czasu pracy, pracę rozpoczynać punktualnie i nie zaprzestawać jej przed upływem oznaczonego czasu pracy.

Obowiązki pracowników.

§ 4.

Każdy pracujący obowiązany jest na żądanie zarządu zakładu zapisywać roboty przez siebie wykonane według wskazówek i dołączyć ich odbitki oraz sumiennie wypełniać karty lub torebki kalkulacyjne odnośnych robót. Zapisywanie ma się odbywać w czasie pracy.

Każdy pracownik obowiązany jest do porządnego i dokładnego wykonywania pracy i ma wykonywać w zakresie swego zawodu jak najstaranniej wszystkie powierzone sobie przez zarząd zakładu roboty.

Polityka zatrudnienia w okresie zwiększonej lub zmniejszonej produkcji.

§ 5.

W razie zmniejszenia się pracy zaleca się nie redukować pracowników, lecz zastosować skrócony czas pracy.

Tak pracodawcy jak i pracownicy zobowiązują się pracy nadgodzinowej unikać.

Poza wypadkami wyjątkowymi, zamiast pracy nadgodzinowej zaleca się kierownictwu zakładu przyjąć odpowiednią większą ilość pracowników.

Taryfa płacy.

§ 6.

1. Układ niniejszy przewiduje dla wszystkich pracowników wykwalifikowanych bezwzględnie obowiązującą minimalną taryfę płacy, poniżej której ani zatrudniać, ani pracować nie wolno.

2. Pracowników wykwalifikowanych dzieli się na cztery kategorie. Płace minimalne wynoszą dla składaczy ręcznych i maszynistów drukarskich:

a) w 1 roku pracy po wyuczeniu
44,62 zł tygodniowo, czyli na godzinę 97 gr,

b) w 2 i 3 roku pracy po wyuczeniu
52,90 zł tygodniowo, czyli na godzinę 115 gr,

c) w 4 i 5 roku pracy po wyuczeniu
55,66 zł tygodniowo, czyli na godzinę 121 gr,

d) po 5 roku pracy po wyuczeniu
61,64 zł tygodniowo, czyli na godzinę 134 gr.

Dotychczasowe płace, stosowane w zakładach w chwili zawarcia układu na mocy taryfy płacy z dnia 17 lutego 1933 r., nie mogą być bez zgody podpisanych stron zmniejszone. Wynoszą one:

a) w 1 roku pracy po wyuczeniu
44,62 zł tygodniowo, czyli na godzinę 97 gr,

b) w 2 i 3 roku pracy po wyuczeniu
57,50 zł tygodniowo, czyli na godzinę 125 gr,

c) w 4 i 5 roku pracy po wyuczeniu
60,72 zł tygodniowo, czyli na godzinę 132 gr,

d) po 5 roku pracy po wyuczeniu
66,24 zł tygodniowo, czyli na godzinę 144 gr.

Stawki minimalne obowiązywać będą do końca 1937 r. Od 1 stycznia 1938 r. obowiązywać będzie wszystkie zakłady taryfa płacy z dnia 17 lutego 1933 r.

Poza pracą na tygodniówkę dozwolona jest także praca akordowa przy zestawach tekstowych. Cena za 1000 liter ręcznych (petit, borgis, korpus) wynosi 1,20 zł. Składający na akord otrzymują również zapłatę za święta. Do obliczenia wynagrodzenia za dzień świąteczny służyć będzie przeciętny jednodniowy zarobek danego składacza akordowego z ostatnich 4 tygodni poprzedzających święto.

Stereotyperzy-drukarze, zajęci stale w stereotypii przy odlewaniu płyt okrągłych i płaskich, otrzymują 10% ponad stawki zasadnicze (minimum) składacza ręcznego.

Korektorzy otrzymują 5% ponad minimum, o ile są wyuczonymi drukarzami.

Oddziałowi otrzymują 15% ponad minimum.

Metrampaże pism codziennych otrzymują 15% ponad minimum.

Składacze przy maszynach wszelkich systemów, o ile stale przy maszynach pracują, otrzymują 20% ponad minimum.

Maszynista pracujący przy maszynie rotacyjnej otrzymuje 10% ponad minimum.

Maszynista offsetowy i rotograwiurowy otrzymuje 20% ponad stawki kategorii a), b, c) i d).

Minimum litografów, kamieniodrukarzy wynosi 20% ponad stawki kategorii a), b), c) i d); chemigrafowie i rotograwiurzyści (trawiacze i fotografowie) 15% ponad stawki kategorii a), b), c) i d).

Retuszerzy wyuczeni przez zakłady graficzne otrzymują 15% mniej od składaczy ręcznych. Retuszerzy-specjaliści, pobierający w chwili zawarcia niniejszego układu uposażenie wyższe, zachowują takowe do czasu wygaśnięcia niniejszego układu.

Minimum introligatorów zatrudnionych w zakładach graficznych oraz kartoniarskich wynosi 10% mniej od minimum składaczy.

Odstąpienie pracownikowi miejsca w zakładzie dla wykonywania prac podjętych przez pracownika na ryzyko tegoż jest niedozwolone.

Nakładaczki i nakładacze otrzymują według taryfy z dnia 17 lutego 1933 r.:

a) po pół roku pracy
8,28 zł tygodniowo, czyli na godzinę 18 gr,

b) po jednym roku pracy
12,88 zł tygodniowo, czyli na godzinę 28 gr,

c) po trzech latach pracy
18,40 zł tygodniowo, czyli na godzinę 40 gr,

d) po pięciu latach pracy
24,38 zł tygodniowo, czyli na godzinę 53 gr.

Pracownice introligatorni i innych oddziałów otrzymują płace według ogólnej taryfy dla przemysłu i handlu, podpisanej przez Związek Pracodawców na województwo poznańskie.

Uczniowie otrzymują:

a) w 1 roku 4,60 zł tygodniowo, czyli na godzinę 10 groszy,

b) w 2 roku 6,90 zł tygodniowo, czyli na godzinę 15 groszy,

c) w 3 roku 9,20 zł tygodniowo, czyli na godzinę 20 groszy,

d) w 4 roku 13,80 zł tygodniowo, czyli na godzinę 30 groszy.

Praca nocna kosztuje 25% więcej od stawek minimalnych.

W miastach poniżej 100 000 mieszkańców obowiązuje taryfa o 5% niższa, poniżej 50 000 mieszkańców 10% mniej.

W zawodzie graficznym obowiązuje płaca tygodniowa. Przy obliczaniu płacy za godzinę dzieli się pensję tygodniową przez 46 godzin, pracę w nocy przez 40 godzin.

W myśl powyższego nie potrąca się z tygodniówki urzędowych świąt.

Święta nie są płatne w pierwszym tygodniu po rozpoczęciu stosunku pracy w danym zakładzie.

Jeżeli w ciągu tygodnia, w którym przypadało święto, nie przepracowano pełnego czasu pracy, wynagrodzenie za święto oblicza się procentowo w stosunku do przepracowanego czasu.

Niestawienie się do pracy przed lub po święcie powoduje utratę wynagrodzenia za święto.

Praca w dzień wigilijny trwa 6 godzin. Skrócony czas pracy dnia wigilijnego nie powoduje obniżki płacy danego tygodnia.

Za stracony przez pracownika czas pracy skutkiem wezwania na termin przez władze wojskowe oraz w sprawach opiekuńczych strącać z pensji nie można.

W razie nagłego zachorowania nie potrąca się pracownikowi z pensji, o ile czas zabiegu u lekarza nie przekroczy 2 godzin.

Wypłaty tygodniowe uskutecznia się w sobotę za ubiegły tydzień, licząc od piątku jednego tygodnia do czwartku drugiego tygodnia włącznie. Zmiany w poszczególnych zakładach są dopuszczalne tylko w porozumieniu z pracownikami.

Jeżeli w dzień wypłaty przypada święto, należy wypłatę uskutecznić w dzień roboczy, poprzedzający święto.

Wypłata winna się odbywać w czasie pracy.

Nadgodziny.

§ 7.

Nadgodziny uregulowane są przepisami ustawy.

Przyjęcie i zwolnienie pracowników.

§ 8.

Przyjęcie i zwolnienie pracowników reguluje ustawa.

Urlopy.

§ 9.

Urlopy reguluje się w myśl ustawy.

Zapotrzebowanie pracowników.

§ 10.

Zapotrzebowanie pracowników należy uskuteczniać bądź przez Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy, bądź przez Społeczne Biuro Pośrednictwa Pracy przy związkach zawodowych.

Przepisy dla składaczy maszynowych.

§ 11.

Składacze maszynowi są zobowiązani kształcić przekazanych im uczniów przy wszelkich czynnościach, dotyczących maszyn do składania.

Przy maszynach do składania wyuczać i zatrudniać można tylko składaczy, którzy są prawidłowo wykwalifikowanymi składaczami ręcznymi.

Przy wyuczaniu na składaczy maszynowych uwzględnia się przede wszystkim personel własnego zakładu.

Nauka składacza maszynowego trwa 13 tygodni, 26 tygodni zaś, jeżeli tenże pracuje przy maszynie tylko połowę dni.

Przez czas nauki płaci zakład przyuczającemu się pomocnikowi minimum składacza ręcznego.

Minimum zestawu maszynowego wynosi dla linotypistów i monotypistów 6000 liter na godzinę, dla typografów 4500 liter w języku ojczystym.

Składacz maszynowy może być zatrudniony jako składacz ręczny, jeżeli zajdą większe przeszkody, których sam nie jest w możności usunąć, lub też w braku rękopisu i otrzymuje płacę składacza ręcznego.

Metal potrzebny składaczowi maszynowemu należy mu dostarczyć w stanie czyszczonym i suchym.

Każdą zmianę obowiązuje dziennie $^1/_2$-godzinne czyszczenie i oliwienie odpowiednich części maszyn, oprócz czyszczenia ogólnego raz w tygodniu.

Wszelkie przepisy co do stosunków ogólnych obowiązują także składaczy maszynowych.

Przepisy dla maszynistów.

§ 12.

Maszynista, pracujący przy maszynie rotacyjnej, w razie braku pracy przy tejże może być zatrudniony również przy maszynie płaskiej lub stereotypii z płacą przewidzianą dla tychże kategorii pracowników.

Każdy maszynista zobowiązany jest do wyuczenia powierzonego jego pieczy ucznia oraz do nauczenia nakładaczki czynności nakładania.

Przepisy dla uczniów.

§ 13.

Kandydaci winni ukończyć co najmniej szkołę powszechną (7 klas).

Przy przyjmowaniu uczniów winno się zadośćuczynić przepisom w przedmiocie pracy młodocianych według ustawy z dnia 2 lipca 1924 r.

Nauka trwa 4 lata.

Stosunek liczebny uczniów zatrudnionych na podstawie pisemnej umowy o naukę do zatrudnionych w przemyśle graficznym wykwalifikowanych pomocników (z wyłączeniem właściciela, jeżeli nie posiada fachowych kwalifikacyj) ustala się następująco:

a) w drukarni, litografii i offsecie:
   1. przy zatrudnieniu do 5 pomocników najwyżej 1 uczeń,
   2. przy zatrudnieniu 6 do 10 pomocników najwyżej 2 uczniów,
   3. przy zatrudnieniu 11 do 20 pomocników najwyżej 3 uczniów oraz na każdą dalszą zapoczątkowaną liczbę 10 pracowników najwyżej jeden uczeń:

b) w chemigrafii, rotograwiurze i stemplarni do 3 pomocników najwyżej 1 uczeń oraz na każdą dalszą zapoczątkowaną liczbę 3 pomocników dalszy uczeń.

Pod pojęciem zatrudnionego pomocnika należy rozumieć takiego wykwalifikowanego pomocnika, który przepracował w danym zakładzie przynajmniej 275 dni w roku.

Każdy uczeń w przemyśle poligraficznym musi być zarejestrowany w biurze Korporacji Zakładów Graficznych i Wydawniczych na województwo poznańskie oraz w Izbie Przemysłowo-Handlowej.

Wszystkich uczniów niezarejestrowanych zwalnia się z dniem wejścia w życie układu.

O ile w którymkolwiek zakładzie okazałby się nadmiar zarejestrowanych uczniów, odnośni pracodawcy w porozumieniu z Korporacją Zakładów Graficznych dołożą starań, by tych nadliczbowych umieścić w zakładzie, gdzie liczba uczniów nie dochodzi do normy przewidzianej.

Uczniów wolno zatrudniać tylko w zakładach posiadających poza zecernią co najmniej jedną maszynę płaską, w których stanowisko właściciela lub kierownika zajmuje fachowiec z ustawowo odbytą nauką.

Pomocnicy, którzy po roku 1928 ukończyli naukę, a nie posiadają świadectwa egzaminu wystawionego przez Korporację, nie mogą być zaliczeni w poczet pracowników wykwalifikowanych, według których liczby normuje się w zakładzie ilość uczniów.

Przepisy ogólne.

§ 14.

Pracy składacza ręcznego lub maszynowego, maszynisty drukarskiego, dalej prac w zawodach pokrewnych (tj. offsetu, litografii, rotograwiury, chemigrafii itp.), wykonywanych w myśl dotychczasowych zwyczajów przez wykwalifikowanych pracowników i uczniów zarejestrowanych, nie wolno wykonywać siłom pomocniczym ani pracownikom przyuczonym.

W czasie pracy nie wolno w zakładach przyjmować odwiedzin. Nagłe i ważne porozumienie się z osobami, nie należącymi do współpracowników danego zakładu, powinno być załatwione w miejscu oznaczonym przez zakład.

Oddane składaczowi rękopisy muszą być bez oporu i krytyki złożone. Jakiekolwiek kwestionowanie przez pracownika treści rękopisu jest niedozwolone.

Za szkody powstałe z zaniedbania pracownik odpowiada wobec zakładu osobiście.

Używanie napojów alkoholowych oraz palenie tytoniu w zakładach jest wzbronione. Przybycie do pracy w stanie nietrzeźwym powoduje upomnienie. W razie powtórnego przyjścia w stanie nietrzeźwym nastąpić może natychmiastowe zwolnienie z winy pracownika.

Warunki higieniczne w zakładach.

§ 15.

Warunki higieniczne w zakładach są uregulowane przepisami ustaw państwowych.

W każdym zakładzie winny być dostarczone pracującym czyste ręczniki.

Umowy indywidualne.

§ 16.

Wszelkie indywidualne umowy, zawarte z pracownikami na gorszych warunkach, aniżeli to przewiduje niniejszy układ, są nieważne.

Komisja Parytetyczna.

§ 17.

Wszelkie spory powstałe pomiędzy stronami na tle niniejszego układu rozstrzyga Komisja Parytetyczna, której przewodniczy przedstawiciel pracodawców, a która poza tym ustanawia regulaminy pracy dla poszczególnych działów i kategorii pracowników zawodu graficznego.

Czas trwania układu.

§ 18.

Układ niniejszy obowiązuje na czas nieokreślony z obopólnym trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

Taryfa płacy przewidziana w niniejszym układzie ulec może zmianie po jej wypowiedzeniu z terminem miesięcznym oraz po uzgodnieniu we wszystkich szczegółach i przyjęciu przez obie podpisane strony odmiennej taryfy płac.

Poznań, dnia 12 listopada 1937 r.

Za Korporację Zakładów Graficznych i Wydawniczych na województwo poznańskie:
(—) Jan Kuglin *(—) Kazimierz Chojnacki*

Za Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański:
(—)Antoni Drabowicz *(— Franciszek Paszke*

Za Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską:
(—) Stanisław Haremza *(—) Leonard Kulczyński*

Za Związek Litografów, Chemigrafów i Pokr. Zaw. w Polsce, Oddział Poznań:
(—) Marian Adamski *(—) Józef Grądzielewski*

Za Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce (Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen):
(—) Robert Wiesner *(—) Otto Krenz*

W „Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy“ nr 5 z dnia 7 lutego 1938 r. pod pozycją 14 ogłoszone zostało następujące:

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 4 lutego 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 12 listopada 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego z wyłączeniem miast: Bydgoszczy i Inowrocławia oraz powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego, szubińskiego i wyrzyskiego.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 12 listopada 1937 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich zakładów przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego z wyłączeniem miast: Bydgoszczy i Inowrocławia oraz powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego, szubińskiego i wyrzyskiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 18 grudnia 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy nr 25, poz. 91).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) M. Zyndram-Kościałkowski

Płace w przemyśle graficznym w woj. poznańskim, ważne od dnia 1 stycznia 1938 r.

(46 godzin tygodniowo)

	w 1 roku pracy po wyuczeniu				w 2 i 3 roku pracy po wyuczeniu				w 4 i 5 roku pracy po wyuczeniu				po 5 roku pracy po wyuczeniu			
	godz. zwycz,	godz. 25%	godz. 50%	tygodniowo	godz. zwycz.	godz. 25%	godz. 50%	tygodniowo	godz. zwycz.	godz. 25%	godz. 50%	tygodniowo	godz. zwycz.	godz. 25%	godz. 50%	tygodniowo
Składacz ręczny, maszynista drukarski	0,97	1,21	1,46	44,62	1,25	1,56	1,88	57,50	1,32	1,65	1,98	60,72	1,44	1,80	2,16	66,24
Korektor (+ 5%)	1,02	1,27	1,53	46,92	1,32	1,65	1.98	60,72	1,39	1,73	2,09	63,94	1,52	1,90	2,28	69,92
Maszynista rotacyjny, stereotyperzy (+ 10%)	1,06	1,32	1,59	48,76	1,38	1,72	2,07	63,48	1,45	1,81	2,18	66,70	1,59	1,99	2,39	73,14
Oddziałowy, metrampaż (+ 15%)	1,11	1,39	1,67	51,06	1,44	1,80	2,16	66,24	1,52	1,90	2,28	69,92	1,66	2,07	2,49	76,36
Chemigraf rotograwurzysta (+ 15%)	1,11	1,39	1,67	51,06	1,44	1,80	2,16	66,24	1,52	1,90	2,28	69,92	1,66	2,07	2,49	76,36
Litograf, kamieniodrukarz, masz. offsetowy (+ 20%)	1,16	1,45	1,74	53,36	1,50	1,87	2,25	69,—	1,59	1,99	2,39	73,14	1,73	2,16	2,60	79,58
Składacz maszynowy (+ 20%)	1,16	1,45	1,74	53,36	1,50	1,87	2,25	69.—	1,59	1,99	2,39	73,14	1,73	2,16	2,60	79,58
Introligator (— 10%)	0,87	1,09	1,31	40,02	1,13	1,41	1,70	51,98	1,19	1,49	1,79	54,74	1,30	1,62	1,95	59,80
Nakładaczki	po pół roku pracy				po 1 roku pracy				po 3 latach pracy				po 5 latach pracy			
	0,18	0,22	0,27	8,28	0,28	0,35	0,56	12,88	0,40	0,50	0,60	18,40	0,53	0,66	0,80	24,38
Uczniowie	w 1 roku pracy				w 2 roku pracy				w 3 roku pracy				w 4 roku pracy			
	0,10	0,12	0,15	4,60	0,15	0,19	0,23	6,90	0,20	0,25	0,30	9,20	0,30	0,37	0,45	13,80

W miastach ponad 100 000 mieszkańców obowiązuje pełna taryfa poznańska; poniżej 100 000 do 50 000 mieszkańców 5% mniej; poniżej 50 000 mieszkańców 10% mniej.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY DLA ZAKŁADÓW PRZEMYSŁU PAPIERNICZEGO

W Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim (nr 53, poz. 834 z dnia 18 XII 1937 r.) ukazało się zarządzenie Ministra Opieki Społecznej o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 X 1937 mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu mineralnego (z wyłączeniem ceramiki), chemicznego, papierniczego (z wyłączeniem pracowników wykwalifikowanych, nakładaczek i nakładaczy przemysłu poligraficznego oraz introligatorów zatrudnionych w zakładach graficznych i kartoniarskich), spożywczego (z wyłączeniem wyrobu i rafinerii cukru oraz przemysłu spirytusowego), galanteryjnego oraz zakładów handlowych na obszarze wojew. poznańskiego z wyłączeniem miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław, miasta i powiatu Gniezno oraz powiatów wyrzyskiego i szubińskiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony w „Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy“ nr 18/1937 poz. 75. Po stronie pracodawców układ został zawarty przez Okręgowy Związek Pracodawców w Poznaniu (ul. Skarbowa nr 3), po stronie pracowniczej przez osiem robotniczych związków zawodowych. Od chwili ogłoszenia zarządzenia Min. Opieki Społecznej o nadaniu układowi zbiorowemu mocy powszechnie obowiązującej, a więc od dnia 11 grudnia 1937 r. zobowiązuje on wszystkich pracodawców i pracowników do stosowania norm układu zbiorowego pracy do jednostkowych umów o pracę w gałęziach pracy i na obszarach, objętych układem.

We wszystkich zakładach przemysłu papierniczego (z wyłączeniem pomocników wykwalifikowanych, nakładaczek i nakładaczy przemysłu poligraficznego oraz z wyłączeniem introligatorów zatrudnionych w zakładach graficznych i kartoniarskich) obowiązują zatem według tego układu następujące płace godzinne:

Kategoria pracownic	kl. I zł	kl. II zł	kl. III zł	kl. IV zł
Robotnica od 15 do 18 lat	0,26	0,25	0,23	0,22
Robotnica od 18 do 21 lat	0,31	0,30	0,28	0,27
Robotnica ponad 21 lat . .	0,37	0,35	0,33	0,31

Wymienione taryfowe płace godzinne są płacami minimalnymi dla odnośnych kategoryj pracownic. Płac tych nie wolno obniżać, mogą jedynie być podwyższone poszczególnym pracownicom

w zależności od ich zdolności i okresu czasu przepracowanego w danym zakładzie pracy.

Układ niniejszy obejmuje swym zasięgiem obszar województwa poznańskiego.

Wyłącza się spod działania układu: Bydgoszcz miasto i powiat, Inowrocław miasto i powiat, Gniezno miasto i powiat i powiaty: Wyrzysk i Szubin.

Poza tym ustanawia się cztery klasy miejscowości, a mianowicie: do klasy I należą Poznań i gmina Luboń; do klasy II należą wszystkie miasta powyżej 10 tysięcy mieszkańców i gminy: Antoninek i Czerwonak; do klasy III należą wszystkie miasta poniżej 10 tysięcy mieszkańców i gminy Kobylepole i Drawsk Młyn; do klasy IV należą gminy wiejskie.

Klasa I stosuje płace ustalone dla Poznania.

Klasa II stosuje płace o 5% niższe.

Klasa III stosuje płace o 10% niższe.

Klasa IV stosuje płace o 15% niższe.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 października 1937 r. do 30 września 1938 r. z jednomiesięcznym wypowiedzeniem. W razie niewypowiedzenia, układ przedłuża się na czas nieokreślony z zachowaniem jednomiesięcznego wypowiedzenia pod koniec miesiąca kalendarzowego.

PODWYŻKA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Wskutek wygaśnięcia mocy obowiązującej dekretu o przejściowej obniżce składek ubezpieczeniowych, ubezpieczalnie społeczne przystąpiły do ściągania składek w dawnej wysokości (tj. z końca 1935 roku). Sprawa nie jest ostatecznie załatwiona, bowiem Sejm rozpatruje rządowy projekt o utrzymaniu w mocy „ulgowych" składek.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w jednym z ostatnich okólników podał do wiadomości wszystkim ubezpieczalniom społecznym reskrypt Ministerstwa Opieki Społecznej w sprawie wygaśnięcia z dniem 31 grudnia 1937 r. dotychczasowych przepisów, wprowadzających czasową obniżkę składek od ubezpieczeń emerytalnych i od wypadków.

Składki ubezpieczeniowe za miesiąc styczeń 1938 r. wymierzyć mają ubezpieczalnie społeczne zgodnie z postanowieniem ustawy o ubezpieczeniu społecznym, tj. w wysokości, obowiązującej przed obniżką.

Z dniem 1 stycznia 1938 r. wygasają: 1. dekret Prezydenta Rzplitej z 14 I 1936 r. o czasowym obniżeniu składek emerytalnych dla robotników i pracowników umysłowych, 2. rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 stycznia 1936 o obniżeniu składek na ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i od chorób zawodowych.

Wysokość składek za poszczególne rodzaje ubezpieczeń obowiązujące od 1 stycznia 1938 r.

1. Ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa:

a) pracownicy umysłowi przy zarobkach od 6 do 174 zł tygodniowo, wysokość składek wynosi 4,6%, w czym 2,3% płaci pracodawca i 2,3% ubezpieczony;

b) pozostali pracownicy zarabiający od 6 do 174 zł tygodniowo, wysokość składek wynosi 5%, z czego pracodawca płaci 2,5%, ubezpieczony 2,5%;

c) pracownicy umysłowi, których zarobek rzeczywisty nie przekracza 60 zł miesięcznie — wysokość składek 4,6%, z czego całość opłaca pracodawca. Inni pracownicy (fizyczni) — wysokość składek 5%, opłacana również w całości przez pracodawcę.

2. Na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej (emerytalne robotnicze):

a) za robotników, zatrudnionych w górnictwie i hutnictwie przy zarobku od 6 do 72 zł tygodniowo, wysokość składki 5,8%, z czego pracodawca płaci 2,2%, ubezpieczony 3,6% (w 1936 do 1937 r. całość składki wynosiła 4,8%);

b) robotnicy, zatrudnieni w innych rodzajach przemysłu, przy zarobkach od 6 do 72 zł tygodniowo, wysokość składki 5,2%, z czego pracodawca płaci 1,9%, pracownik 3,3% (w latach do 1937 r. całość składki wynosiła 4,2%);

c) pracownicy, których zarobek nie przekracza 60 zł miesięcznie, zatrudnieni w górnictwie i hutnictwie, wysokość składki wynosi 5,8%, a dla robotników w pozostałych gałęziach przemysłu 5,2%. Te dwa ostatnie rodzaje składek w całości opłacają pracodawcy.

3. Na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej (emerytalne pracowników umysłowych):

a) pracownicy zarabiający do 60 zł miesięcznie, wysokość składki 8%, którą w całości opłaca pracodawca (w 1936 do 1937 r. 6,5%);

b) pracownicy, zarabiający od 61 do 400 zł miesięcznie, wysokość składki 8%, z czego pracodawca opłaca 4,8%, pracownik 3,2% (1936 do 1937 r. całość wynosiła 6,5%);

c) pracownicy, zarabiający od 401 do 800 zł, wysokość składki 8%, z czego pracodawca opłaca 4% i pracownik 4% (1936 do 1937 r. całość wynosiła 6,5%);

d) pracownik, zarabiający ponad 800 zł, wysokość składki 8%, z czego pracodawca płaci 3,2% i pracownik 4,8% (1936 do 1937 r. całość wynosiła 6,5%).

4. Na wypadek braku pracy pracowników umysłowych. W dziale tym nie ma zmian i składki wynoszą:

a) dla zarabiających do 60 zł miesięcznie 2%, co w całości opłaca pracodawca;

b) przy zarobkach od 61 do 400 zł całość wynosi 2%, z czego pracodawca opłaca 1,2%, pracownik 0,8%;

c) przy zarobkach od 401 do 800 zł całość 2%, z czego 1% opłaca pracodawca i 1% pracownik;

d) przy zarobkach ponad 800 zł całość składki wynosi 2%, z czego 0,8% płaci pracodawca i 1,2% ubezpieczony.

5. Przy ubezpieczeniu na wypadek braku pracy, pracownicy zarabiający ponad 725 zł miesięcznie opłacają dodatkowo od różnicy między sumą faktycznego zarobku a sumą 725 zł — 1,2%.

Do wyżej wyszczególnionego zestawienia należy jeszcze dodać następujące wyjaśnienie.

1. Składki należy liczyć w następujący sposób:

a) o ile zarobek tygodniowy nie przekracza 6 zł, składkę liczyć należy od 6 zł;

b) o ile zarobek tygodniowy przekracza 72 zł lub 174 zł — zależnie od rodzaju ubezpieczenia — składkę liczyć należy tylko od wskazanej górnej granicy, tj. od 72 zł lub 174 zł;

c) o ile zarobek miesięczny pracownika umysłowego nie przekracza 60 zł, składkę na ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych liczyć należy od 60 zł;

d) o ile zarobek miesięczny przekracza 725 zł, składki za pracowników umysłowych liczyć należy od 725 zł.

2. Najwyższe składki za poszczególne rodzaje ubezpieczeń:

a) za ubezpieczenie chorobowe:

1. pracowników fizycznych, składka tygodniowa 8,70 zł przy zarobku przekraczającym 174 zł tygodniowo,

2. pracowników umysłowych, składka tygodniowa 8 zł przy zarobku przekraczającym 725 zł miesięcznie;

b) za ubezpieczenie emerytalne robotników składka tygodniowa 3,74 zł przy zarobku przekraczającym 72 zł tygodniowo i 4,18 zł za robotników, zatrudnionych w górnictwie i hutnictwie;

c) za ubezpieczenie emerytalne i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych składka miesięczna 72,50 zł przy zarobku przekraczającym 725 zł miesięcznie.

3. Za ubezpieczenie emerytalne i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych, składka miesięczna najniższa przy zarobku do 60 zł miesięcznie wynosi 6 zł.

4. Za podstawę do obliczenia składek uważać należy zarobek w złotych po odrzuceniu końcówek w groszach jak niżej: a) grosze do 49 odrzuca się, np. 32,31 zł: podstawa do obliczenia 42 zł; b) grosze od 50 wzwyż zaokrągla się do 1 zł, np. 42,50 zł: podstawa do obliczenia 43 zł.

Zwracamy uwagę, że w wypadku, gdyby izby ustawodawcze utrzymały w mocy dawne, obniżone składki, wówczas ubezpieczalnie społeczne będą musiały pracodawcom i ubezpieczonym zbonifikować różnicę i ją oprocentować.

Wydawca: Korporacja Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie z siedzibą w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 13, m. 35.

Redaktor: Henryk Orchowski w Poznaniu.

Adres Redakcji i Admin.: Poznań. Al. Marcinkowskiego 13, m. 35. — P. K. O. Poznań 202 868.

Przedpłata kwartalna 6,00 zł już z przesyłką.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strona 100 zł, 1/2 str. 50 zł, 1/4 str. 25 zł, 1/8 str. 12,50 zł, 1/16 str. 6,25 zł, 1/32 str. 3,25 zł. —

Przedruk dozwolony tylko za zgodą Redakcji.

Odbito w Rolniczej Drukarni i Księgarni Nakładowej, Spółka z ogr. odp. w Poznaniu, ulica Sew. Mielżyńskiego 24